

การวิเคราะห์องค์ประกอบ สุขภาพองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมเขต 3

THE FACTOR ANALYSIS OF ORGANIZATIONAL HEALTH OF SCHOOLS IN THE
SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 3

ชนัตติยา จาตุรนต์¹, เรือเอก อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์², อนันต์ มลารัตน์³

Thanattiya Jaturont¹, Lieutenant Apitee Songbundit², Anan Malarat³

¹นิสิตมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²อาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³อาจารย์ ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา
ตัวบ่งชี้และกำหนดองค์ประกอบของตัวบ่งชี้สุขภาพ
องค์การของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพื่อตรวจสอบคุณภาพ
ของตัวบ่งชี้สุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 และ
ศึกษาระดับสุขภาพองค์การของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 กลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 403 คน ได้มาโดยการสุ่ม
แบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)
เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ สำหรับครู ซึ่งมีค่าความ
เที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง .06 ถึง 1.00 ค่าอำนาจ
จำแนกอยู่ระหว่าง 0.271 – 0.835 และค่าความ
เชื่อมั่นอยู่เท่ากับ .977 สถิติที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการ
วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัย ปรากฏ
ดังนี้

1. การศึกษาและกำหนดองค์ประกอบของสุขภาพองค์การ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 3 สามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบของตัว
บ่งชี้สุขภาพองค์การ ได้เป็น 8 องค์ประกอบ 55 ตัวบ่งชี้ คือ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการให้ความสำคัญต่อการเป็น
วิชาการ 10 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านการเป็นเอกภาพ
ในการปฏิบัติงาน 10 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 ด้านการ
เคารพต่อกฎระเบียบภายในองค์กร 8 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบ
ที่ 4 ด้านการใส่ใจต่อผู้ร่วมงาน 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 5
ด้านการมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ 6 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 6 ด้านภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ 6 ตัว
บ่งชี้ องค์ประกอบที่ 7 ด้านการปรับตัวตามความคาดหวัง
ของชุมชน 5 ตัวบ่งชี้
และองค์ประกอบที่ 8 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับ
ชุมชน 3 ตัวบ่งชี้

2. การศึกษาระดับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
พบว่า สุขภาพองค์การสมบูรณ์โดยรวมอยู่ในระดับ
มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า
ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดย
องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้าง
ความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน รองลงมาคือด้านการ

เคารพต่อกฎระเบียบภายในองค์กรด้านการเป็น
เอกภาพในการปฏิบัติงานด้านการใส่ใจต่อผู้ร่วมงาน
ด้านการให้ความสำคัญต่อการเป็นวิชาการด้านภาวะ
ผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ด้านการปรับตัวตามความ
คาดหวังของชุมชนด้านความรู้สึที่ดีต่องาน และด้าน
การมีวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ตามลำดับ

คำสำคัญ: สุขภาพองค์กร, การวิเคราะห์
องค์ประกอบ, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The purposes of this exploratory research were 1) to study the indicators and determine the organizational health factors 2) to examine the indicators quality of organizational health and 3) to measure the organizational health level of schools in the secondary education service area office 3. A samples of 403 teachers were drawn from basic education under the secondary educational service area office 3, using Multistage Random Sampling method. A Likert-type rating scale questionnaire was used in collecting data of Cronbach alpha of .977 respectively. Percentage, Mean, Standard Deviation, Simple correlation analysis, and Exploratory Factor Analysis were used for data analysis.

The research findings were as follows.

1. The study indicators and determine the factor of organizational health of schools in the secondary education service area office 3, it could be divided into 8 factors of 55 indicators. Factor 1: Academic Emphasis; 10 indicators Factor 2: Morale 10 indicators; 10 indicators Factor 3: Initiating Structure; 8 indicators Factor 4: Consideration; 7 indicators Factor: Resource Support; 6 indicators Factor 6: Principal Influence; 6 indicators

Factor 7: Orientation Institutional; 5 indicators Factor 8: Community Relationship; 3 indicators

2. The organizational health level of schools in the secondary education service area office 3 was at the high level as a whole. Moreover, in considering each individual aspect, it was found that all aspects were also at the high level. The aspects with the highest average score in Community Relationship, Initiating Structure as the second, and followed by Morale, Consideration, Academic Emphasis, Principal Influence, Orientation Institutional, Performance Satisfaction, and Resource Support

Keyword: organizational health, factor analysis, Basic Education

บทนำ

ท่ามกลางการปรับเปลี่ยนบริบท
โครงสร้างของการบริหารจัดการการศึกษาไทยตาม
รูปแบบใหม่ในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญต่อการ
ปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง
ที่ต้องสร้างองค์กรของตนเองให้เป็นองค์กรที่มี
คุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ
ความรู้ พัฒนาความรู้ ความคิด และ ศักยภาพการจัด
การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล [1]
โดยในส่วนของพัฒนาสถานศึกษาให้เกิด
ประสิทธิผลและมีสุขภาพดีนั้น ไมล์ [2] ได้สรุปว่า
ถ้าจะมีการพัฒนาสถานศึกษา สิ่งแรกที่ต้องศึกษา คือ
สุขภาพองค์กร (Organizational Health)

เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของการศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6
ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา
คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ

สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข [3] ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการศึกษา ในแผนปฏิบัติการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ที่เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย ยกย่ององค์ความรู้ ทั้งปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมมาตรฐานสากล [4] แต่พบว่า ในปัจจุบันสถานศึกษา ยังไม่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ได้ อีกทั้งยังไม่สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง ทั้งนี้เป็นผลมาจากกระบวนการบริหารสถานศึกษา อันเกิดจากการปฏิรูปการศึกษาที่พยายามยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น ซึ่งพบว่าผลการดำเนินการดังกล่าวได้รับความสำเร็จเพียงบางส่วนเท่านั้น สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความล่าช้า ซึ่งส่งผลให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับต่ำ ดังเห็นได้จากการที่ GCI (Global Competitiveness Index) ปี พ.ศ. 2548-2553 จัดลำดับประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 80 จากทั้งหมด 139 ประเทศ ซึ่งจัดอยู่ในระดับที่ต่ำ [5]

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า การบริหารจัดการองค์กรของสถานศึกษา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สุขภาพองค์กรของสถานศึกษา ยังไม่มีความแข็งแกร่งสมบูรณ์ โดยเฉพาะในด้านการดำเนินการในการแข่งขันในเวทีโลกได้ โดยเฉพาะการใช้องค์ประกอบด้านต่างๆ ในการบริหาร จัดการ องค์กร ไม่ว่าจะเป็นความมั่นคงในบทบาทของ องค์กร การเคารพต่อกฎระเบียบภายในองค์กร ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ การใส่ใจต่อผู้ร่วมงาน

การมีวิสัยทัศน์เพื่อการเรียนรู้ การเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงาน และ การให้ความสำคัญต่อความเป็นวิชาการที่ยังอยู่ในระดับต่ำ [6] สอดคล้องกับ มยุรี ทรัพย์บุญ ผู้อำนวยการโรงเรียน โพนินิมิตติวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 สรุปว่า สุขภาพองค์กรเป็นรากฐานของการที่องค์กรจะพัฒนาต่อไป หากองค์กรมีสุขภาพที่ไม่มั่นคงแข็งแรง การพัฒนาการศึกษาอย่างรวดเร็วเช่นในปัจจุบัน จะทำให้เกิดความไม่ชัดเจนของระบบงาน ส่งผลให้การส่งต่อของงานยังรุ่นสู่รุ่นมีปัญหาเช่นในปัจจุบัน” [7] สุขภาพองค์กรจึงมีความสำคัญที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลขององค์กร จากที่กล่าวมาจะพบว่า สุขภาพองค์กรขององค์กรทางการศึกษานับเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ การเจริญก้าวหน้า และความยั่งยืนขององค์กร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบสำคัญของสุขภาพองค์กรที่จะเป็นองค์ประกอบเฉพาะที่สำคัญที่จะสามารถเลือกพัฒนาสถานศึกษา ให้มีสุขภาพองค์กรที่แข็งแกร่งสมบูรณ์ โดยมุ่งวิเคราะห์องค์ประกอบสุขภาพองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบสุขภาพองค์กร โดยอาศัยแนวคิดจากนักวิชาการหลายท่าน อาทิ ไมล์ ; ฮอย และเฟลด์แมนและคนอื่นๆและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพองค์กรของสถานศึกษา ซึ่งศึกษาใน 7 องค์ประกอบ คือ 1) ความมั่นคงในบทบาทขององค์กร 2) เคารพต่อกฎระเบียบภายในองค์กร 3) ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ 4) การใส่ใจต่อผู้ร่วมงาน 5) การมีวิสัยทัศน์เพื่อการเรียนรู้ 6) การเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงาน และ 7) การให้ความสำคัญต่อความเป็นวิชาการ โดยจะเป็นการวิเคราะห์ว่าในแต่ละตัวบ่งชี้ของทั้งองค์ประกอบสุขภาพองค์กร แสดงค่าการจัดลำดับความสำคัญ

เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ประกอบในแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อที่จะสามารถนำผลการวิจัยไปส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาและคุณภาพโดยรวมของคนในชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้และกำหนดองค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณภาพองค์การของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้คุณภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3
3. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างได้แก่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 438 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ และนำไปสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณภาพองค์การ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากนั้นหาคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ในลักษณะความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ได้ค่า

ดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60 ถึง 1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ .977

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 403 ชุดคิดเป็นร้อยละ 92.00 แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้การคำนวณการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละวิเคราะห์ตัวบ่งชี้และกำหนดองค์ประกอบของสภาพองค์การของสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและวิเคราะห์ระดับองค์ประกอบสภาพองค์การของสถานศึกษาโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพองค์การของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า สามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบของตัวบ่งชี้สภาพองค์การ 55 ตัวบ่งชี้ ได้เป็น 9 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการให้ความสำคัญต่อการเป็นวิชาการ ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัวแปร
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัวแปร
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการเคารพต่อกฎระเบียบภายในองค์กร ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการใส่ใจต่อผู้ร่วมงาน ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปร

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการมีวิสัยทัศน์
เพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัวแปร
องค์ประกอบที่ 6 ด้านภาวะผู้นำแบบ
มิตรสัมพันธ์ ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัวแปร
องค์ประกอบที่ 7 ด้านการปรับตัวตาม
ความคาดหวังของชุมชน ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัว
แปร

องค์ประกอบที่ 8 ด้านการสร้าง
ความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ประกอบด้วยตัวแปร 3
ตัวแปร

องค์ประกอบที่ 9 ด้านความรู้สึกลึกซึ้งงาน
ประกอบด้วยตัวแปร 1 ตัวแปร

2. ผลการศึกษาระดับคุณภาพองค์การ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า สุขภาพองค์การสมบูรณ์
โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นราย
องค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับ
มากด้วยเช่นกัน โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน
รองลงมาคือด้านการเคารพต่อกฎระเบียบภายใน
องค์กรด้านการเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงานด้าน
การใส่ใจต่อผู้ร่วมงานด้านการให้ความสำคัญต่อการ
เป็นวิชาการด้านภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ด้านการ
ปรับตัวตามความคาดหวังของชุมชนด้านความรู้สึกลึก
ซึ้งงาน และด้านการมีวิสัยทัศน์เพื่อการเรียนรู้
ตามลำดับ

การอภิปรายผล

1. องค์ประกอบสุขภาพองค์การของ
สถานศึกษาทั้ง 9 องค์ประกอบสอดคล้องกับการบริหาร
จัดการองค์การของสถานศึกษาให้มีความแข็งแรงสมบูรณ์
ตามนโยบายการศึกษา ในแผนปฏิบัติการของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ
พ.ศ.2555-2558 ที่ที่เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการ

ปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย ยกย่ององค์ความรู้ ทั้ง
ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการ
เปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมมาตรฐานสากลให้มี
ประสิทธิภาพ โดยการจัดลำดับความสำคัญเพื่อมุ่งเน้นการ
พัฒนาองค์ประกอบในแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อที่จะสามารถนำ
ผลการวิจัยไปส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเกิด
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และเพื่อให้หน่วยงาน
ต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา
สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการ
วางแผนให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน ซึ่งจะ
ส่งผลต่อการจัดการศึกษาและคุณภาพโดยรวมของคนใน
ชาติต่อไป

2. เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรม
ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

2.1 นำเสนอผลการวิจัยต่อผู้บริหาร
เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับ รวมทั้งการ
เสนอแนะองค์ประกอบและตัวบ่งชี้เพิ่มเติมที่ให้แต่ละ
องค์การควรมีการพัฒนา

2.2 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา เขต 3 ควรจัดทำแผนพัฒนาเป็น 2 ระยะ คือ
ระยะเร่งด่วน ให้กำหนดเป้าหมายพัฒนาสมรรถนะที่มี
ความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1
ปี

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบสุขภาพองค์การของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบสุขภาพองค์การ
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 3 เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบแล้ว มีความ
แปรปรวนสะสมร้อยละ 79.297 แสดงว่าการวิเคราะห์
องค์ประกอบสุขภาพองค์การของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปรากฏว่า
ได้องค์ประกอบที่มีความชัดเจน 9 องค์ประกอบ

โดยในการตั้งชื่อองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นใช้
หลักของการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งพิจารณา
จากตัวแปรย่อยในองค์ประกอบว่ามีโครงสร้างเนื้อหาเป็น
เรื่องเดียวกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการให้ความสำคัญต่อ
การเป็นวิชาการ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็น
อันดับที่ 1 คือ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ
20.759 และตัวบ่งชี้สำคัญขององค์ประกอบนี้ ประกอบไป
ด้วย 10 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ ข้อ 48.ครูและบุคลากรตั้งเป้าหมาย
การเรียนรู้ว่าเป็นความสามารถที่นักเรียนทำได้ ข้อ 54 ครู
และบุคลากรจัดให้มีการแข่งขันวิชาการในโรงเรียน ข้อ
ข้อ 55 ครูและบุคลากรส่งเสริมการเข้าร่วมแข่งขันทางด้าน
วิชาการ ข้อ 49 ครูและบุคลากรเชื่อมั่นในความสามารถ
ของผู้เรียน ข้อ 50 ครูกำหนดการปฏิบัติด้านวิชาการของ
นักเรียนในการเรียนรู้ในระดับสูง ข้อ 46 ครูและบุคลากร
จัดให้มีแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ข้อ 52 นักเรียนตั้งใจ
เรียนรู้ และกำหนดสิ่งต่างๆ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่าง
สมบูรณ์ ข้อ 47 ครูและบุคลากรให้ความสำคัญต่อสาระ
องค์ความรู้ที่ให้กับผู้เรียน ข้อ 51 ครูส่งเสริมให้มีการจัด
กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และ ข้อ 53 ครู
และบุคลากรจัดหาวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน
เมื่อพิจารณาในภาพรวมของตัวบ่งชี้ ในองค์ประกอบนี้
เนื้อหาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการให้ความสำคัญกับการ
เรียนรู้ และเชื่อมั่นในความสามารถของผู้เรียน เช่น ครูและ
บุคลากรตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ว่าเป็นความสามารถที่
นักเรียนทำได้ครูและบุคลากรจัดให้มีการแข่งขันวิชาการ
ในโรงเรียน ครูและบุคลากรส่งเสริมการเข้าร่วมแข่งขัน
ทางด้านวิชาการ นอกจากนี้ก็มีตัวบ่งชี้อื่นที่สอดคล้องกับ
องค์ประกอบด้านการให้ความสำคัญต่อการเป็นวิชาการ
ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง อาจ
เนื่องมาจากนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 ที่เน้นการศึกษาที่มี
คุณภาพ เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดใน
ตน โดยเร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษา ให้ผู้เรียน

ทุกระดับทุกประเภทมีความรู้ และทักษะแห่งโลกยุคใหม่
ให้มีความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูง และโลกของการ
ทำงาน ดังนั้นครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่จึงให้
ความสำคัญต่อการเป็นวิชาการนั่นเอง

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการเป็นเอกภาพในการ
ปฏิบัติงาน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 2
คือสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 12.210 ดังนี้
ข้อ 38 ครูและบุคลากรตระหนักว่าทุกคนเป็นกำลังสำคัญของ
โรงเรียน ข้อ 41 ครูและบุคลากรร่วมมือประสานงาน
กัน ข้อ 37 ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ข้อ
36 ครูและบุคลากรมีความรู้สึกที่ดีต่อกันและกัน ข้อ 44 ครู
และบุคลากรรู้สึกภาคภูมิใจในโรงเรียนที่ตนทำงานอยู่ ข้อ
43 ครูมีความผูกพันกับสถานศึกษา ข้อ 42 ครูและบุคลากร
มีการทำงานเป็นทีม ข้อ 39 ครูมีความศรัทธาต่อวิชาชีพครู
และ ข้อ 45 ครูมีความกระตือรือร้นในการทำงานให้
ประสบความสำเร็จ ตัวบ่งชี้ที่อยู่ในองค์ประกอบนี้ มี
เนื้อหาเป็นเรื่องของการแสดงออกของบุคลากรใน
สถานศึกษาถึงความรู้สึกที่ดีต่อกัน แสดงออกถึงความ
สามัคคีในองค์กร บุคลากรมีความผูกพันในการทำงานใน
สถานศึกษา และกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานให้ประสบ
ผลสำเร็จ เช่น ครูและบุคลากรตระหนักว่าทุกคนเป็นกำลัง
สำคัญของโรงเรียน ครูและบุคลากรร่วมมือประสานงาน
กัน ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจในการทำงาน
สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลาศน์ ศรีประสิทธิ์ [8] ที่
กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านขวัญในการปฏิบัติงาน ไว้
ว่าเป็นสภาพที่สะท้อนให้การปฏิบัติงานของบุคลากรใน
โรงเรียนมีความศรัทธาต่อวิชาชีพ มุ่งมั่น กระตือรือร้น
ร่วมมือกันทำงานเป็นทีมอย่างเข้มแข็ง และตระหนักเสมอ
ว่าทุกคนเป็นกำลังสำคัญของโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการเคารพต่อกฎระเบียบ
ภายในองค์กร เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ
3 คือสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 10.603
ดังนี้ข้อ 11 ครูและบุคลากรยอมรับหน้าที่ บทบาท
ตำแหน่งของผู้อื่น ข้อ 9 โรงเรียนมีการจัดโครงสร้าง

องค์กรที่มีสายบังคับบัญชาชัดเจน ข้อ 16 โรงเรียนมีค่านิยม องค์กรเป็นที่ยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติงาน ข้อ 12 ครูและบุคลากรรู้จักบทบาท หน้าที่ ตำแหน่งของตนเอง ข้อ 10 ครูและบุคลากรยอมรับการปฏิบัติตามสายบังคับบัญชา ข้อ 15 ครูและบุคลากรเต็มใจปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ข้อ 14 กฎระเบียบข้อบังคับถูกสื่อสารทั่วถึงทั้งโรงเรียน และ ข้อ 13 ครูและบุคลากรปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ ตำแหน่งของตนเอง มีเนื้อหา เป็นเรื่องของการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่ใช้ใน องค์กร และปฏิบัติตามหน้าที่และตำแหน่งตามสายบังคับ บัญชา เช่นครูและบุคลากรยอมรับหน้าที่ บทบาท ตำแหน่ง ของผู้อื่น โรงเรียนมีการจัด โครงสร้างองค์กรที่มีสายบังคับ บัญชาชัดเจน นอกจากนี้ก็มีตัวบ่งชี้อื่นที่สอดคล้องกับ องค์กรประกอบด้านการเคารพต่อกฎระเบียบภายในองค์กร อาจเนื่องมาจากจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในหมวดที่ 3 ที่ว่า ด้วยการรักษาวินัยแห่งวิชาชีพครู ที่จะ เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และระบบการศึกษาไทย

องค์กรประกอบที่ 4 ด้านการใส่ใจต่อผู้ร่วมงาน เป็นองค์กรประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 4 คือสามารถ อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 10.092 ดังนั้น ข้อ 26 ครู และบุคลากรร่วมกันนิเทศงานซึ่งกันและกัน ข้อ 23 ครูและ บุคลากรเข้าใจถึงข้อจำกัดในการทำงานของกันและกัน ข้อ 29 ครูและบุคลากรมีความเอื้ออาทรต่อกัน ข้อ 27 ครูและ บุคลากรเปิดใจรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้อื่น ข้อ 28 ครู อาวุโสเป็นที่เล็งที่ดีให้กับครูใหม่ ข้อ 24 ครูและบุคลากร ช่วยกันแก้ไขระบบงาน และ ข้อ 25 ครูและบุคลากร สนับสนุนเพื่อนครูให้พัฒนาตนเอง มีเนื้อหาเป็นเรื่องของ การช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันในเรื่อง การ ปฏิบัติงานช่วยกันปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนางาน เช่นครู และบุคลากรร่วมกันนิเทศงานซึ่งกันและกัน ครูและ บุคลากรเข้าใจถึงข้อจำกัดในการทำงานของกันและกัน ครู และบุคลากรมีความเอื้ออาทรต่อกัน นอกจากนี้ก็มีตัวบ่งชี้ อื่นที่สอดคล้องกับองค์กรประกอบด้านการใส่ใจต่อผู้ร่วมงาน

ทั้งนี้เนื่องมาจาก นโยบายของภาครัฐที่กำหนดให้ หน่วยงานราชการ เรียนรู้วัฒนธรรมองค์กรในการทำงาน ร่วมกับคนอื่น

องค์กรประกอบที่ 5 ด้านการมีวัสดุอุปกรณ์เพื่อ การเรียนรู้ เป็นองค์กรประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 5 คือสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 9.140 ดังนั้น ข้อ 32 ครูและบุคลากรมีวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน อย่างทันสมัย ข้อ 31 โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการต่างๆ เพียงพอ ข้อ 34 ครูและบุคลากรมีวัสดุอุปกรณ์พร้อมใช้ งาน ข้อ 33 ครูและบุคลากรมีวัสดุอุปกรณ์ครบถ้วน ข้อ 35 ครูมีสื่อในการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย และข้อ 30 โรงเรียนจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ให้ครูอย่างทันต่อการใช้งาน มีเนื้อหาเป็นเรื่องของความรู้สึกเชื่อมั่น ในการทำงาน เนื่องจากได้รับการสนับสนุนให้มีวัสดุอุปกรณ์ในการ ปฏิบัติงานที่เพียงพอ และพร้อมใช้งานเช่นครูและบุคลากร มีวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างทันสมัย โรงเรียนมี ห้องปฏิบัติการต่างๆ เพียงพอ นอกจากนี้ก็มีตัวบ่งชี้อื่นที่ สอดคล้องกับองค์กรประกอบด้านการมีวัสดุอุปกรณ์เพื่อการ เรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการมีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอและ ทันสมัย จะส่งผลต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เดอสติฟาโน [10] ที่พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเกิดจากการใช้ทรัพยากรของ โรงเรียน หากโรงเรียนที่มีทรัพยากรเพียงพอยอมรับ การจัดการโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการกำหนด แนวทางการปฏิรูปสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนในอุดมคติ ในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนของ กระทรวงศึกษาธิการว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องยกระดับ มาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยจัด บรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการ เรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มุ่งเน้นการเรียนการสอนตามธรรมชาติให้นักเรียนได้ฝึก ปฏิบัติจริง จัดให้โรงเรียนมีความร่มรื่น มีต้นไม้ แหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร่นา ไร่สวน ไร่ผลไม้ มีแผนผังเต็มรูปแบบ มีห้องเรียน ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ

ตลอดจนสนามกีฬาครบถ้วนเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น มีอุปกรณ์การเรียนการสอนครบครันเหมาะสมกับการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

องค์ประกอบที่ 6 ด้านภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 6 คือสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 5.854 ดังนี้ ข้อ 21 หัวหน้ากลุ่มสาระมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในหน้าที่การงานของครู ข้อ 22 ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันอย่างเสมอภาค ข้อ 18 ครูและบุคลากรรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ข้อ 19 ครูเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกัน และข้อ 17 ครูและบุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีไมตรีจิต มีเนื้อหาเป็นเรื่องของผู้นำที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อผู้ร่วมปฏิบัติงาน เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในหน้าที่การงานของครู ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันอย่างเสมอภาค นอกจากนี้ก็มีตัวบ่งชี้อื่นที่สอดคล้องกับองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ สอดคล้องกับคำนิยามหลักของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มุ่งเน้นการเป็นแบบอย่างที่ดีและความเสมอภาคในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นคำนิยามที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบที่ 7 ด้านการปรับตัวตามความคาดหวังของชุมชน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 7 คือสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 5.497 ดังนี้ ข้อ 8 บุคลากรในโรงเรียนมีการปรับตัวเข้าหาชุมชน ข้อ 4 ครูและบุคลากรของโรงเรียนเปิดใจรับฟังข้อเสนอและแนวคิดของผู้ปกครอง ข้อ 7 การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน ข้อ 2 แผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนได้มาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของชุมชนที่เกี่ยวข้อง และ ข้อ 6 นโยบายของโรงเรียนให้ความสำคัญกับสภาพของท้องถิ่น มีเนื้อหาเป็นเรื่องของการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน เช่นบุคลากรในโรงเรียนมีการปรับตัวเข้าหาชุมชน ครูและบุคลากรของ

โรงเรียนเปิดใจรับฟังข้อเสนอและแนวคิดของผู้ปกครอง การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน นอกจากนี้ก็มีตัวบ่งชี้อื่นที่สอดคล้องกับองค์ประกอบด้านการปรับตัวตามความคาดหวังของชุมชน

องค์ประกอบที่ 8 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 8 คือสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3.228 ดังนี้ ข้อ 1 ครูและบุคลากรมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับชุมชน ข้อ 5 ส่วนปกครองท้องถิ่นให้การสนับสนุนในการดำเนินงานของโรงเรียน และข้อ 3 ชุมชนช่วยสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนสม่ำเสมอ มีเนื้อหาเป็นเรื่องของการได้รับการสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาจากชุมชน เช่น ในสถานศึกษา สอดคล้องกับไพฑูริย์ สิลารัตน์ [11] ที่ได้ให้ทัศนะว่า ระหว่างโรงเรียนและชุมชนนั้นต้องยึดหลักการสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันในบทบาทและภารกิจที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบ และ พรรรณี สุวดี [12] ที่ให้แนวคิดว่าการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนับเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน หากทางโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จะทำให้ระบบการศึกษาพัฒนาขึ้น

องค์ประกอบที่ 9 ด้านความรู้สึที่ดีต่องาน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 9 คือสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 1.914 ได้แก่ ข้อ 40 ครูพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ มีเนื้อหาเป็นเรื่องของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่ครูได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับแนวคิด ของ กมลลาสน์ ศรีประสิทธิ์ [9] ว่า ในการทำงานที่จะทำให้มนุษย์อยากทำงานจะต้องมีการสร้างแรงจูงใจ เพื่อเป็นสิ่งเร้า หรือตัวกระตุ้นมนุษย์ให้เกิดความอยากที่จะทำงาน เนื่องจากทำให้เกิดความสนใจ การเลือกกำหนดให้ตนเองแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ทำให้เกิดพฤติกรรม เกิดพลังงานเร้าให้มีกิจกรรม และนำไปสู่ความสำเร็จในเป้าหมาย ดังนั้นความรู้สึที่ดีต่องานจะนำไปสู่ความสมบูรณ์ของสุขภาพองค์การได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ให้แต่ละองค์ประกอบ จึงได้ตั้งชื่อ องค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบ และเมื่อพิจารณาความเหมือนและแตกต่างขององค์ประกอบของสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์กับองค์ประกอบของไมล์ และฮอย และเฟลด์แมน ได้ข้อสังเกต

ความเหมือนและแตกต่างขององค์ประกอบของสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์กับองค์ประกอบของไมล์ และฮอย และเฟลด์แมน และองค์ประกอบจากการวิจัยครั้งนี้สามารถจัดกลุ่มได้ 9 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบที่เหมือนกับ ไมล์ และ ฮอยและเฟลด์แมน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.ด้านการให้ความสำคัญต่อการเป็นวิชาการ 2. ด้านการเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงาน 3. ด้านการเคารพต่อคุณระเบียบภายในองค์กร 4. ด้านการใส่ใจต่อผู้ร่วมงาน 5. ด้านการมีวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ 6. ด้านภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ 7. ด้านการปรับตัวตามความคาดหวังของชุมชน และ 8. ด้านความรู้สึกลึกซึ้งต่องาน ส่วนองค์ประกอบที่แตกต่างออกไปอีก 1 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การที่องค์ประกอบจากการวิจัยครั้งนี้มีความแตกต่างไปจากองค์ประกอบของไมล์ และฮอยและเฟลด์แมน นั้นอาจเนื่องมาจากบริบทของระบบการศึกษาไทยที่ต้องการให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ระหว่างโรงเรียนและชุมชนนั้นต้องยึดหลักการสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันในบทบาทและภารกิจที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบ สอดคล้องกับพรณี สุวดีดี ที่ให้แนวคิดว่าการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนับเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน หากทางโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จะทำให้ระบบการศึกษาพัฒนาขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน

ความเหมือนและแตกต่างขององค์ประกอบของสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์กับองค์ประกอบของไมล์ และฮอย และเฟลด์แมน และองค์ประกอบจากการวิจัยครั้งนี้สามารถจัดกลุ่มได้ 9 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบที่เหมือนกับ ไมล์ และ ฮอยและเฟลด์แมน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.ด้านการให้ความสำคัญต่อการเป็นวิชาการ 2. ด้านการเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงาน 3. ด้านการเคารพต่อคุณระเบียบภายในองค์กร 4. ด้านการใส่ใจต่อผู้ร่วมงาน 5. ด้านการมีวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ 6. ด้านภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ 7. ด้านการปรับตัวตามความคาดหวังของชุมชน และ 8. ด้านความรู้สึกลึกซึ้งต่องาน ส่วนองค์ประกอบที่แตกต่างออกไปอีก 1 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การที่องค์ประกอบจากการวิจัยครั้งนี้มีความแตกต่างไปจากองค์ประกอบของไมล์ และฮอยและเฟลด์แมนนั้นอาจเนื่องมาจากบริบทของระบบการศึกษาไทยที่ต้องการให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ระหว่างโรงเรียนและชุมชนนั้นต้องยึดหลักการสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันในบทบาทและภารกิจที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบ สอดคล้องกับพรณี สุวดีดี ที่ให้แนวคิดว่าการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนับเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน หากทางโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จะทำให้ระบบการศึกษาพัฒนาขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- [1] นงลักษณ์ เรือนทอง.(2550). รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล. คุยฎิพนธ์ ป.ร.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- [2] Miles, Mathew B. (1973). "Planned Change and Organizational Health : Figure and Ground. "

In Milstein, M.M. and Belasco, J.A.
Educational Administration and the Behavioral
Science : A System Perspective. Boston :
Allyn and Bacon.

[3] พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545,
“ราชกิจจานุเบกษา” เล่มที่ 119,
ตอนที่ 123ก (19 ธันวาคม 2545)

[4] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน .(2555)
แผนปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปีงบประมาณ พ.ศ.2555. ม.ป.พ.

[5] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. (2554). ผลการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้และ
แนวทางการจัดการ

จุดอ่อนของประเทศไทยจากการจัดอันดับความสามารถใน
การแข่งขัน โดย WEF และ IMD.ม.ป.พ.

[6] Hoy, Wayne K. & Feldman. (1987) . “Organizational
Health : The Concept and its Measure.” Journal
of Research and Development in Education.

20(4) : 30-37

[7] มยุรี ทรัพย์บุญ. (15 มกราคม 2555). สัมภาษณ์.
ผู้อำนวยการโรงเรียน. โรงเรียนโพธิ์นิมิต
วิทยาคม.

[8] กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). นโยบาย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
งบประมาณ 2558. สืบค้นเมื่อ 8
มกราคม 2558, จาก [http://www.moe.go](http://www.moe.go.th/moe/th/new/detail.php)

[.th/moe/th/new/detail.php](http://www.moe.go.th/moe/th/new/detail.php)

[9] กมลรัตน์ ธนัทประภัสร์. (2544,
กรกฎาคม-กันยายน). ขวัญและกำลังใจใน
การทำงาน . วารสารเทคโนโลยีวัสดุ.

1(24) : 40-42

[10] De, Stefano M. (2010).School Effectiveness:

The Role of the Principal in a Leading
Public Secondary School
in Santa Province, Argentina [Online].
Accessed 6 January 2015. Available from
<http://www.proquest.umi.com/pqdweb>.

[11] ไพฑูรย์ สิลารัตน์. (2526). บทบาทของ
โรงเรียนต่อชุมชน เอกสารการสนชด
วิชาโรงเรียนกับชุมชน หน่วยที่ 2
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมดา

[12] พรรณี สุวัตติ. (2537). การวิเคราะห์สุขภาพองค์การ
ของโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.